

**Rīcības programma:
“Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas
prevencijas sistēma un ieviešanas
plāns Saldus novadā”**

SATURA RĀDĪTĀJS

PAMATOJUMS.....	3
KONTEKSTS.....	3
ESOŠĀS SITUĀCIJAS UN PMP RISKU IZVĒRTĒJUMS SALDUS NOVADĀ	4
1.1. Izglītojamo individuālie atbalsta plāni.....	4
1.2. PMP risku ietekmējošie faktori	5
PMP PROBLEMĀTIKA UN NEPIECIEŠAMIE RISINĀJUMI SPECIĀLISTU SKATĪJUMĀ.....	9
STRATĒGIJAS DAĻA.....	11
2.1. Stratēģiskie mērķi.....	11
2.2. Starpinstitūciju sadarbības modelis un ilgtspēja PMP prevencijai pašvaldībā.....	13
2.3. PMP prevencijas sistēmas ieviešanas plāns pašvaldībā	15
2.4. PMP prevencijas sistēmas un aktivitāšu īstenošanas uzraudzība	21
PIELIKUMS	23

PAMATOJUMS

Rīcības programmas “Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēma un ieviešanas plāns Saldus novadā” (turpmāk – Rīcības programma) izstrādes **mērķis** ir pilnveidot un koordinēt pašvaldības līmenī izglītojamo mācību sasniegumu ilgtspējīgu izaugsmi, mazināt priekšlaicīgus mācību pārtraukšanas (turpmāk – PMP) riskus, veicinot strāpinstitūciju sadarbību un vecāku iesaisti, un sagatavoties Eiropas Savienības fondu darbības programmas 4.2.3.1. pasākuma “Integrēta "skola-kopiena" sadarbības programma atstumtības riska mazināšanai izglītības iestādēs” īstenošanai.

KONTEKSTS

Priekšlaicīga mācību pārtraukšana mazina izglītojamo izaugsmi un profesionālo attīstību, tas var veicināt nabadzības riskus un sociālo atstumtību. PMP prevencijas sistēma ir vērsta uz to, lai Saldus novada izglītojamie saņemtu savlaicīgu atbalstu PMP risku novēršanai, nodrošinot daudzveidīgus atbalsta pasākumus.

PMP prevencijas sistēmas izstrādē iesaistīti Saldus novada Izglītības pārvaldes, Saldus novada pašvaldības aģentūras “Sociālais dienests”, Valsts un pašvaldības policijas un bāriņtiesas speciālisti, kā arī jauniešu organizāciju un NVO sektora pārstāvji.

Rīcības programma ir veidota kā pielikums Saldus novada izglītības attīstības koncepcijai 2022.-2028. gadam (turpmāk – SN IAK). Tā ir saskaņota ar Saldus novada izglītības attīstības koncepcijā un citos spēkā esošajos Saldus novada pašvaldības attīstības dokumentos noteiktajiem attīstības mērķiem.

PMP prevencijas sistēma – pasākumu un procesu kopums, kas vērsts uz PMP risku mazināšanas atbalsta plānošanu un sistemātisku nodrošināšanu ar mērķi veicināt izglītības sistēmas kvalitātes pilnveidi, mazināt atstumtības risku un veicināt ikviena izglītojamā ilgtspējīgas izaugsmes iespējas. (*Avots: Rīcības programma “Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēma un ieviešanas plāns”*)

ESOŠĀS SITUĀCIJAS UN PMP RISKU IZVĒRTĒJUMS SALDUS NOVADĀ

PMP risku izvērtējums un datu analīze veikta balstoties uz Metodoloģiskajām vadlīnijām darbam Projektā nr. (8.3.4.0/16/I/001) “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas mazināšanai” (turpmāk – projekts PuMPuRS jeb projekts).

Sadus novadā 2022. gada 1. septembrī izglītības iestādēs kopā reģistrēti 4923 izglītojamie. Vispārizglītojošās izglītības iestādēs skolas gaitas uzsācis 2981 izglītojamais. 2022./2023. mācību gadā Saldus novadā darbojas 1 sākumskola, 4 vidusskolas, 8 pamatskolas, 1 interešu izglītības iestāde, 3 profesionālās ievirzes skolas un 10 pirmsskolas izglītības iestādes. Saldus novadā atrodas profesionālās izglītības iestāde – Profesionālās izglītības kompetences centrs “Saldus tehnikums”.

1.1. Izglītojamo individuālie atbalsta plāni

Saldus novada pašvaldības vispārējās izglītības iestādes projektā PuMPuRS iesaistītas no 2017. gada. Saskaņā ar projekta datiem no 2018.-2023. gadam tā ietvaros novada vispārējās izglītības iestādēs sagatavoti un īstenoti 2172 individuālie atbalsta plāni (turpmāk – IAP).

1.1. tabula: **Individuālie atbalsta plāni Saldus novada izglītojamajiem.** Avots: Saldus novada pašvaldība.

2018./19.māc.gads		2019./20.māc.gads		2020./21.māc.gads		2021./22.māc.gads		2022./23 māc.gads		Kopā
1.sem.	2.sem.	1.sem.	2.sem.	1.sem.	2.sem.	1.sem.	2.sem.	1.sem.	2.sem.	
207	244	203	231	218	210	273	307	155	124	2172
451		434		428		580		279		

Vidēji viena mācību gada laikā, izmantojot projekta PuMPuRS iespējas un finansējumu, apmēram 10% no Saldus novada vispārizglītojošo izglītības iestāžu skolēnu skaita ir saņēmuši individualizētu atbalstu PMP risku novēršanai. Sākot ar 2021./2022. mācību gadu individuālais atbalsts projekta ietvaros tika nodrošināts arī sākumskolas posmā, līdz tam atbalsts tika sniegts pamatskolas un vidusskolas posma izglītojamiem. 2022./2023. mācību gada otrajā semestrī IAP izstrāde, uzraudzība un individuālais konsultatīvais atbalsts tika nodrošināts no projektā uzkrātā finansējuma, līdz ar to ir samazinājies skolēnu skaits, kuriem pieejams atbalsts.

1.2. PMP risku ietekmējošie faktori

1.2. tabula: **PMP risku ietekmējošie faktori**. Avots: Saldus novada pašvaldība.

Risks	Individuālo atbalsta plānu skaits					Kopā
	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	
<i>Mācību darba/izglītības iestādes riski</i>						
Grūtības mācību satura apguvē	296	350	358	470	251	1725
Iekavēta mācību satura apguve iepriekšējā izglītības posmā	53	35	37	75	9	209
Uzvedības problēmas	22	27	4	12	3	68
Zemi mācību sasniegumi (nepietiekami vērtējumi)	53	86	70	41	17	267
Valodas barjera	11	11	9	18	1	50
Konflikti ar klases/skolas biedriem	5	2	1	2	1	11
Konflikti ar pedagogiem	1	5	2			8
Liela slodze (mācību darbs, interešu izglītība, prof. ievirze, u.c.)			4	6		10
Cits (mācību darba risks)	27	28	26	12	3	96
<i>Sociālās vides un veselības riski</i>						
Slims vecāks vai tuvinieks		1				1
Invaliditāte	3					3
Cits (ar veselību saistīts risks)			1	2		3
<i>Ekonomiskie riski</i>						
Nepietiekami finansiālie resursi pamatvajadzību nodrošināšanai*	73	21	6			100
Apgrūtināta nokļūšana izglītības iestādē*	6	41				47
Cits (ekonomiskais risks)	30	20	12			62
<i>Ar ģimeni saistītie riski</i>						
Ģimenē ir konfliktējošas attiecības	6	5	4	3	1	19
Vecāki strādā citā valstī		2	2	2		9
Vecākiem ir atkarības problēmas		1	1			2
Cits (ar ģimeni saistīts risks)						4
Vecāki izrāda pārāk lielu interesi par bērna mācībām						
Vecāki neatbalsta izglītojamo mācību procesā						1

Apkopojot un izvērtējot IAP izstrādē atzīmētos izglītojamo priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas (PMP) riskus un to ietekmējošos faktoros, secinām, ka visbiežāk tiek minēti **mācību darba/izglītības iestādes riski**, tādi kā *grūtības mācību satura apguvē* (1725 gadījumi), *zemi mācību sasniegumi* (267 gadījumi) un *iekavēta mācību satura apguve iepriekšējā posmā* (209

gadījumi). Daudz mazākā skaitā minēti **ekonomiskie riski** – šeit galvenokārt tiek minēti *nepietiekami finansiālie resursi pamatvajadzību nodrošināšanai* (100 gadījumos). **Ar ģimeni saistītie riski un sociālās vides un veselības riski** kā galvenie tiek atzīmēti vēl retāk – *konfliktējošas attiecības ģimenē* (19 gadījumi), *vecāki strādā citā valstī* (9 gadījumos), *invaliditāte* (3 gadījumos). Tomēr jāatzīmē, ka šie dati nevar būt pilnībā objektīvi un reālo situāciju atspoguļojoši, jo tos ietekmējuši projekta īstenošanas nosacījumi, piedāvātā metodika un projektā ietvertu atbalsta pasākumu klāsts.

Papildus individuālajam atbalstam, ko saņēma skolēni projekta PuMPuRS ietvaros, tika atbalstīti **jauniešu iniciatīvu projekti**. To mērķis – iesaistīt jauniešus aktivitātēs ārpus formālās izglītības. Iniciatīvu projektus ierosina, izplāno un īsteno paši jaunieši. Projekti ir vērsti uz PMP riska grupas izglītojamo motivācijas palielināšanu turpināt izglītību un viņu aktīvas līdzdalības veicināšanu ikdienas dzīvē. Saldus novadā un bijušajā Brocēnu novadā kopā ir atbalstīti un īstenoti 29 jauniešu iniciatīvu projekti, viens pārtraukts pirms termiņa. Projektos bija iesaistīti 1529 novada vispārizglītojošo skolu 5.- 12. klašu skolēni, no tiem priekšlaicīgas mācību pamešanas riska grupā – 546 jaunieši, kas sastāda 35,7% no kopējā projektu dalībnieku skaita. Pavisam no 2018. gada jauniešu iniciatīvu projektus realizējušas 16 jaunatnes organizācijas un biedrības, kas veic darbu ar jaunatni. Kā sadarbības partneri projektu realizācijā bijušas 15 vispārizglītojošās skolas, Saldus tehnikums, kā arī Saldus un Brocēnu jauniešu centri. Biedrība “Latvijas Mazpulki” realizējuši novadā četrus jauniešu iniciatīvu projektus, biedrība “Saldus sadraudzīgā biedrība” – trīs projektus. Pa diviem projektiem izstrādājušas un realizējušas biedrības “Gaiķu varavīksne”, “Pīlādžoga”, “Mūsu ligzda”, “Mantinieki”, “Saldus jauniešu balss”, “Brocēnu vidusskolas skolēnu parlaments”, Jauno programmētāju atbalsta biedrība un Kuldīgas jauniešu biedrība “Kaktuss”. Vēl sešas biedrības īstenojušas pa vienam jauniešu projektam – Biedrība VK Saldus, ģimeņu biedrība “Ligzda”, biedrības “Pēdas”, “Wirsaitis”, ”SaPa1904” un drošas dzīves vides attīstības biedrība “Oāze”. (*Avots: Saldus novada pašvaldības dati. Skatīt pielikumu nr. 1*)

Projekta PuMPuRS **gala novērtējuma aptaujā** no Saldus novada piedalījās 12 izglītības iestādes, atbildes snieguši 34 izglītības iestāžu darbinieki (projekta koordinatori, atbalsta personāls). Aptaujātie dalībnieki gan PMP problemātiku izglītības iestādēs, gan arī projekta PuMPuRS atbalsta pasākumu ietekmi uzskata par nozīmīgu. Izglītības iestāžu skatījumā lietderīgākie atbalsta pasākumi ir bijuši individuālās konsultācijas mācību priekšmetos un atbalsta speciālistu konsultācijas. Tomēr tiek norādīts, ka atbalsta pasākumu īstenošanai pietrūkst atbalsta speciālistu, īpaši logopēdu, pedagogu palīgu un psihologu. Aptaujas dalībnieki uzsver, ka projekta ietvaros bijusi ļoti laba sadarbība starp iesaistītajām pusēm izglītības iestādēs (pedagogiem, skolas vadību, atbalsta speciālistiem, izglītojamiem). Pie uzlabojumiem un pilnveidojumiem PMP

prevencijas darbā pēc projekta PuMPuRS beigām visbiežāk tiek minētas: turpināt savlaicīgu individuālo atbalstu PMP riska jauniešiem, risināt atbalsta personāla pieejamības un noslodzes jautājumus, primāri nodrošinot lielāku psihologa, speciālā un sociālā pedagoga, logopēda un pedagoga palīga pieejamību visās izglītības iestādēs, kā arī pilnveidot sadarbību ar vecākiem. (Avots: IKVD dati. Skatīt pielikumu nr. 2)

1.3. tabula: **Mācību darba rezultāti Saldus novada izglītības iestādēs.** Avots: Saldus novada pašvaldība, VIIS.

Rādītājs	2019/2020	2020/2021	2022/2023
1. Skolēnu skaits	2920	3057	2981
2. Skolēnu skaits, kuri pārcelti ar vienu nepietiekamu vērtējumu	12	12	42
3. Skolēnu skaits, kuri pārcelti ar vienu nepietiekamu vērtējumu, % pret skolēnu skaitu	0,41%	0,39%	1,4%
4. Skolēnu skaits, kuri palikuši uz otru gadu	44	48	37
5. Skolēnu skaits, kuri palikuši uz otru gadu, % pret skolēnu skaitu	1,5%	1,57%	1,24%
6. Skolēnu skaits, kuriem ir vairāk kā 100 neattaisnoti kavētu stundu mācību gadā	nav datu	nav datu	11
7. Skolēnu skaits, kuriem ir vairāk kā 100 neattaisnoti kavētu stundu mācību gadā, % pret skolēnu skaitu	nav datu	nav datu	0,37%

Analizējot *mācību darba rezultātus* Saldus novada vispārējās izglītības iestādēs, redzams, ka skolēnu, kuri palikuši uz otru gadu, skaits pa mācību gadiem ir apmēram 1,5 % no kopējā skolēnu skaita novadā. 2022./2023. mācību gadā tas ir nedaudz zemāks – 1,24 %. Tomēr ir palielinājies to skolēnu skaits, kuri pārcelti nākamajā klasē ar vienu nepietiekamu (1-3) vērtējumu – no 0,4 % uz 1,4 %. 9. klasē ar liecību 2021./2022. m.g. ir beiguši 4 skolēni, 2022./2023. m.g. – 5 skolēni. Vidusskolas posmā 2021./2022. m.g. ar liecību beidzis viens skolēns. 2022./2023. m.g. visi 12. klašu skolēni ir nokārtojuši centralizētos eksāmenus. Nepietiekamie vērtējumi kādā no mācību priekšmetiem, palikšana uz otru gadu, kā arī neattaisnotie kavējumi ir pieskaitāmi pie svarīgākajiem PMP riskiem. 2022./2023. m.g. novada izglītības iestādēs ir bijuši 11 skolēni, kuru kavējumi gada laikā sastāda 100 un vairāk stundu, kas ir 0,37 % no visu skolēnu skaita. (Avots: E-klases un VIIS dati)

Priekšlaicīgas mācību pamešanas risku mazināšanā svarīga loma ir izglītības iestāžu (skolu un pirmsskolu) atbalsta personālam. Saldus novada izglītības iestādēs 2022./2023. m.g. no atbalsta speciālistiem visvairāk ir logopēdu, sociālo pedagogu un pedagogu palīgu.

1.4. tabula: **Atbalsta personāla skaits un slodzes Saldus novada izglītības iestādēs.** Avots:

Saldus novada pašvaldība, VIIS.

Atbalsta speciālists	Skolas		Pirmsskolas	
	Skaits	Slodzes	Skaits	Slodzes
Logopēds	15	6,899	13	8,629
Sociālais pedagogs	12	9,565	-	-
Speciālais pedagogs	5	1,534	-	-
Psihologs	8	2,201	-	-
Pedagoga palīgs	14	6,151	-	-
Karjeras konsultants	8	2,201	-	-
Medmāsa	13	7,2	10	6,4
Ārsts	1	0,4	-	-
Smilšu terapeits	1	1	-	-
Mūzikas terapeits	1	0,6	-	-

Skolu atbalsta personāls galvenokārt tiek finansēts no *valsts mērķdotācijas*. Pilnībā valsts finansētas ir logopēdu, psihologu, speciālo pedagogu, pedagogu palīgu un karjeras konsultantu slodzes. Šeit kā valsts finansējums tiek ieskaitīti arī projektos (PuMPuRS un APP¹) iegūtie līdzekļi. Sociālo pedagogu finansējums pamatā tiek nodrošināts no *pašvaldības budžeta* – 7,899 pašvaldības apmaksātas slodzes, tikai 1,666 slodzes ir valsts finansētas.

Pirmsskolas izglītības iestādēs *valsts mērķdotācija* logopēdu darba finansējumam ir paredzēta tikai obligātajā piecgadīgo un sešgadīgo bērnu sagatavošanā pamatizglītības programmas apguvei – tās ir 4,03 slodzes. *Pašvaldības budžeta finansējums* logopēdu darba atalgojumam – 4,714 slodzes.

Medmāsas gan skolās, gan pirmsskolās tiek finansētas no pašvaldības budžeta, kopā sastādot 12,6 slodzes. Kalnsētas pamatskolā, kura ir speciālās izglītības iestāde, medmāsas finansējums ir no valsts budžeta (1 slodze). Šajā skolā strādā arī valsts apmaksāts ārsts (0,4 slodzes), smilšu terapeits (1 slodze) un mūzikas terapeits (0,6 slodzes). Šie speciālisti ir pieejami arī citu izglītības iestāžu audzēkņiem.

¹ projekts Nr. 8.3.2.2/16/I/001 “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”

PMP PROBLEMĀTIKA UN NEPIECIEŠAMIE RISINĀJUMI SPECIĀLISTU SKATĪJUMĀ

Lai identificētu sociālos un ekonomiskos apstākļus, kā arī bērnu attīstības faktoros, **kas ietekmē PMP riskus**, intervējām pirmsskolu un skolu atbalsta personālu, iestāžu vadītājus, P/A “Sociālā dienesta” ģimenes atbalsta darbiniekus.

Vairāki aptaujātie minēja, ka tieši no *šķirtām ģimenēm* bērniem ir izteiktākas uzvedības un mācību problēmas, jo nav viena “piesaistes punkta”, ir divas mājas, kā arī vecāki savstarpējās attiecības nereti kārtoti caur skolām un institūcijām (Bāriņtiesu, Sociālo dienestu), no kā lielākais cietējs diemžēl ir bērns vai jauniešs.

Vairākkārt tika atzīmēta bērnu *pāraprūpe* – vecāki pārāk daudz izdara bērna vietā, veic mājas darbus, neļauj kļūdīties, neveicina bērna patstāvību un pašvadītu mācīšanos. Vai arī otra galējība – vispār neizrāda interesi par savu bērnu, bērniem pietrūkst mīlestības, vienkāršu sarunu, kopīgi pavadīta laika. *Neieinteresētība* rada sadarbības problēmas starp skolu un vecākiem – pedagogi un atbalsta komanda jūtas bezspēcīga, lai arī kā censtos sadarboties bērna labā, rast kopējus risinājumus, rezultātu nav, jo trūkst atsaučības no vecāku puses. *Daļa vecāku vēlas, lai skola pilnībā audzina un māca viņu bērnus, jo vecākiem nav laika, ir jāstrādā.*

Intervijās tika atzīmēts arī vecāku empātijas trūkums pret savu bērnu, bieži tie neatrod laiku vai iespējas aizvest bērnu pie zobārsta, acu ārsta vai citiem speciālistiem. Skolas ieteikumu apmeklēt speciālistus vecāki uztver ar neapmierinātību.

Lielākā daļa intervēto speciālistu vērs uzmanību uz to, ka ar katru gadu arvien vairāk bērnu uz skolu atnāk ar **vāju lielo un smalko motoriku, logopēdiskajām problēmām, lasītprasmes un tekstpratības trūkumu**. Jau sākumskolas posmā skolēniem trūkst mācību motivācijas un vēlmes darboties ārpusstundu aktivitātēs – bērni nevēlas iet uz interešu izglītības pulciņiem, skolotājiem grūti ieinteresēt, motivēt bērnus. Izglītības iestāžu atbalsta personāls atzīmē to, ka bērna attīstības vajadzības ir kompleksas un ir jādomā, kura no problēmām risināma primāri. Skolēni ar kompleksu problēmu ir potenciālie PMP riska izglītojamie.

Radošuma trūkums un neattīstīta tēlainā domāšana ir sekas tam, ka jau no agras bērnības vecāki ar bērniem nesarunājas, nelasa grāmatas, iedod viedierīces neierobežotai un nepiemērotai lietošanai.

Varam *secināt*, ka ir nepieciešams regulārs un mērķtiecīgs **vecāku izglītošanas darbs** par līdzatbildību bērnu audzināšanā un izglītošanā, vecāku prasmju pilnveidē.

Izglītības iestādēs ir nepieciešams papildus **mērķtiecīgs atbalsts *izglītojamo*** lasītprasmes attīstīšanai un veicināšanai, mācību motivācijas paaugstināšanai, individuālajam darbam ar PMP riska izglītojamiem mācību sasniegumu uzlabošanai, kā arī psihoemocionālais atbalsts. Tāpat nepieciešams atbalsts pirmsskolas posmā, lai veicinātu lasītprasmes apguves pamatus, kā arī atbalsts bērniem ar uzvedības grūtībām. Lai strādātu ar PMP riska izglītojamiem, papildus jāstrādā pie *pedagogu un atbalsta personāla* profesionālās pilnveides.

Pietiekamus sasniegumus mācībās skolēniem traucē gūt bieži **kavējumi**, gan neattaisnotie, gan arī attaisnotie, jo tie ne vienmēr ir objektīvi, kā arī biežās slimošanas. Šis tiek minēts kā viens no svarīgajiem PMP riskiem.

No intervijām redzams, ka ar katru gadu pasliktinās skolēnu koncentrēšanās un uzmanības noturība, parādās ar vien vairāk un izteiktākas **uzvedības problēmas**, ar kurām vecāki nespēj tikt galā, bērni kļūst trauksmaināki, izteikts empātijas trūkums, agresija un mobings jau sākumskolas un pat pirmsskolas posmā, zems pašvērtējums.

Izanalizējot **sociālās problēmas**, redzams, ka arvien aktuālākas kļūst *elektroniskās cigaretes*. Ar to ir grūti cīnīties, jo elektroniskās cigaretes izskatās pēc marķiera, nav saozamas, dūmu detektori nereaģē, tāpēc jauniešiem viegli to uzsmēķēt jebkurā vietā. Ļoti daudz problēmu gan skolā, gan mājās rada *viedierīču* lietošana. Tiek norādīts, ka viedierīces bērni bieži lieto jau pavisam agrīnā vecumā, vēl pirms uzsāk mācības pirmsskolā. Tas kavē jebkāda veida bērna attīstību.

Analizējot datus, secinām, ka novadā ir daudz ģimeņu, kuras nav sociāli nelabvēlīgas un maznodrošinātas, tomēr nevar atļauties samaksāt par ēdināšanu izglītības iestādēs, īpaši, ja mācību iestādes apmeklē divi un vairāk bērnu no vienas ģimenes.

STRATĒGIJAS DAĻA

2.1. Stratēģiskie mērķi

2. 1. tabula: **Stratēģisko mērķu un sagaidāmo rezultātu kartējums.**

Nr.	Mērķis	Sagaidāmais rezultāts
1	2	3
1 UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA		
1.	Droša un iekļaujoša mācību vide	<ul style="list-style-type: none"> Paaugstinās izglītojamo un pedagogu labbūtība izglītības iestādēs. Samazinās izglītojamo, kuri piedzīvo vardarbību izglītības iestādē, skaits. Uzlabojas vienaudžu savstarpējās attiecības izglītības iestādēs. Palielinās atbalsta speciālistu kapacitāte.
2.	Saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas	<ul style="list-style-type: none"> Dažādots saturīga brīvā laika pavadīšanas iespēju klāsts atbilstoši bērnu un jauniešu interesēm un vajadzībām.
3.	Vecāku izglītošana un līdzdalība izglītības procesā	<ul style="list-style-type: none"> Uzlabojas vecāku kompetence audzināšanas jautājumos. Pieaug vecāku iesaiste izglītības procesos. Uzlabojusies vecāku iesaistes koordinācija izglītības iestādēs.
4.	Pasākumi sociālekonomisko risku novēršanai	<ul style="list-style-type: none"> Pēc iespējas agrīnāk tiek pamanīti un novērsti riski, kas varētu negatīvi ietekmēt bērnu un jauniešu mācību sniegumu un motivāciju.
5.	Sabiedrības informēšana	<ul style="list-style-type: none"> Pieaug pašvaldības iedzīvotāju izpratne par PMP riskiem un PMP sekām. Uzlabojas vecāku izpratne par vecāku tiesībām un pienākumiem.
6.	Starpinstitūciju sadarbība	<ul style="list-style-type: none"> Uzlabojas starpinstitūciju koordinācija atbalsta nodrošināšanā. Starpinstitūciju sadarbības modelis nodrošina agrīnus, koordinētus un efektīvus PMP prevencijas un intervences pasākumus. Iesaistītajām pusēm ir skaidras un saprotamas to lomas, pienākumi, informācijas apmaiņas un lēmumu pieņemšanas kārtība.
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA		
7.	Agrīnas prevencijas pasākumi	<ul style="list-style-type: none"> Palielinās pedagogu izpratne un kompetence par agrīnu speciālo vajadzību noteikšanu. Izglītojamo saņem pēc iespējas agrīnu atbalstu uzvedības problēmu un mācīšanās grūtību mazināšanai.
8.	Mērķēts atbalsts PMP riska izglītojamo grupām	<ul style="list-style-type: none"> Pieaug izglītojamo, kuri jūtas piederīgi izglītības iestādei, skaits. Pieaug izglītojamo, kuri piedzīvo izdošanos mācību procesā, skaits.

Nr.	Mērķis	Sagaidāmais rezultāts
1	2	3
		<ul style="list-style-type: none"> Stiprināta trīspusējā sadarbība izglītības procesā: izglītojamais – izglītības iestāde – vecāks.
9.	Mērķtiecīga sadarbība ar PMP riska izglītojamo vecākiem	<ul style="list-style-type: none"> Uzlabojas vecāku līdzdalība izglītības procesā. Pieaug vecāku labbūtība un piederības sajūta izglītības iestādei.
10.	Mērķēts atbalsts pedagogiem, kuri strādā ar PMP riska izglītojamajiem	<ul style="list-style-type: none"> Uzlabojas PMP riska jauniešu identificēšanas prakse. Pieaug pedagogu pašefektivitātes izjūta darbā ar PMP riska grupas izglītojamajiem. Pieaug pedagogu skaits, kuri izjūt atbalstu no vadības un kolēģiem darbā ar PMP riska izglītojamajiem.
11.	Preventīvs darbs ar sociālā riska ģimenēm	<ul style="list-style-type: none"> Samazinās ar ģimeni un sociālo vidi saistītie PMP riski pašvaldībā. Uzlabojas vecāku prasmes bērnu audzināšanā un izpratne par savu atbildību bērna izglītības procesā. Uzlabojas bērnu un vecāku attiecības.
12.	Darbs ar jaunatni	<ul style="list-style-type: none"> Pieaug sociālā riska jauniešu skaits, kas iesaistās jaunatnes iniciatīvu projektos un neformālās izglītības aktivitātēs. Paplašinās jauniešiem pieejamais atbalsta klāsts, ieviešot programmu “jaunietis-jaunietim”.
3 PIELĀGOTĀ PREVENCIJA		
13.	Individuālas konsultācijas augsta PMP riska izglītojamajiem	<ul style="list-style-type: none"> Samazinās izglītojamo īpatsvars, kuri pārtrauc un neturpina mācības. Uzlabojas izglītojamo mācību sniegums. Uzlabojas izglītojamo attieksme pret mācībām, pieaug izglītības vērtība.
14.	Neformālās izglītības programmas augsta PMP riska jauniešiem	<ul style="list-style-type: none"> Paplašinās atbalsta klāsts jauniešiem, kuriem ir augsts PMP risks.
15.	Sociālais atbalsts izglītojamajiem un ģimenēm	<ul style="list-style-type: none"> Pieaug atbalsta pakalpojumu pieejamība. Samazinās ar ģimeni un sociālo vidi saistītie PMP riski pašvaldībā.

2.2. Starpinstitūciju sadarbības modelis un ilgtspēja PMP prevencijai pašvaldībā

Pašvaldības pienākums ir nodrošināt savlaicīgu PMP risku novēršanu izglītības iestādēs. Lai samazinātu PMP gadījumu skaitu, izstrādāta sistematizēta un koordinēta, uz sadarbību vērsta kārtība. Sadarbība notiek trīs līmeņos – klases, skolas un institūciju (*skat. 2.2. tabulu*).

Izglītības iestādei ir pienākums nodrošināt drošu un pozitīvu vidi un savlaicīgu rīcību atbalsta sniegšanai.

Visos trīs līmeņos svarīga ir vecāku iesaiste un savstarpēja sadarbība starp skolēniem un grupu/klases audzinātājiem, pedagogiem. Veiksmīga sadarbība veicina bērna sekmīgāku izglītību un samazina priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu.

2.2. tabula. Sadarbības un informācijas aprites principi dažādos starpinstitūciju sadarbības līmeņos.

	SADARBĪBA	PROBLĒMSITUĀCIJAS	DARBĪBAS FORMA
KLASES LĪMENIS	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Klase ▪ Klases audzinātājs ▪ Priekšmetu skolotājs ▪ Sociālais pedagogs ▪ Skolas psihologs ▪ Skolēns ▪ Vecāki 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Attieksme/tonis ▪ Neliela stundas traucēšana ▪ Neliela negodīga rīcība, kas neatkārtojas ▪ Elektronisko ierīču lietošana ▪ Nepiemēroti komentāri ▪ Nesagatavotība stundai ▪ Atteikšanās strādāt ▪ Stundas sākuma kavēšana ▪ Citu skolēnu vai viņu lietu aiztikšana 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Problēmas konstatēšana ▪ Saruna ar bērnu ▪ Iespējamās cēloņus un bērna individuālās situācijas izvērtēšana ▪ Rīcības plāna izstrādāšana ▪ Bērna vecāku informēšana par situāciju, iespējamo palīdzību un sadarbību ar vecākiem ▪ Informācijas nodošana skolas administrācijai/ atbalsta komandai/ institūcijām

	SADARBĪBA	PROBLĒMSITUĀCIJAS	DARBĪBAS FORMA
SKOLAS LĪMENIS	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skolas administrācija ▪ Atbalsta komanda (psihologs, speciālais pedagogs, sociālais pedagogs, medicīnas darbinieks, logopēds) ▪ Vecāki ▪ Grupas/klases audzinātāji, skolotāji ▪ Skolēni 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Alkohols ▪ Narkotikas ▪ Smēķēšana ▪ Kaušanās ▪ Fiziski vai verbāli uzbrukumi ▪ Pastāvīgi noteikumu pārkāpumi klasē, stundā ▪ Nopietna stundas traucēšana ▪ Nopietna negodīga rīcība ▪ Agresīva vai varmācīga runāšana ▪ Kavējumi ▪ Draudi- fiziski vai verbāli ▪ Nopietns vandālisms ▪ Ieroči (naži) ▪ Atkārtoti skolas iekšējās kārtības noteikumu pārkāpumi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Apkopo un izvērtē informāciju par skolēniem, kuriem nepieciešama palīdzība ▪ Izstrādā problēmas risināšanas kārtību ▪ Koordinē atbalsta komandas darbu ▪ Problēmas aktualizēšana ▪ Iespējamo risinājumu izvērtēšana ▪ Rīcības plāns - individuālais skolēna izglītības plāns ▪ Izpildes plāns ▪ Kontrole ▪ Vecāku iesaistīšana darbības plānā ▪ Rakstiski (vai mutiski) informē valsts un novada institūciju speciālistus par problēmu, problēmas risināšanas rīcības plānu un nepieciešamo palīdzību.
INSTITŪCIJU LĪMENIS	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izglītības pārvalde ▪ Sociālais dienests ▪ Bāriņtiesa ▪ Administratīvā komisija ▪ Policija (nepilngadīgo lietu inspekcija) ▪ Pedagoģiski medicīniskā komisija ▪ Psihologs ▪ Mediķis ▪ Skolēni ▪ Vecāki 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atkārtoti un dokumentēti dažādi pārkāpumi (nelieli un nopietni) ▪ Dokumentēta atkārtota darbības traucēšana ārpus stundām vai dažās stundās 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sadarbība ar valsts un novada institūciju speciālistiem, ▪ Starpinstitūciju sanāksmes par problēmsituācijām skolā (sekmes, uzvedība, kavējumi), kuri informē izglītības iestādi par – 1) speciālistu secinājumiem; 2) ierosinājumiem; 3) rezultātiem; 4) turpmākās sadarbības formu.

2.3. PMP prevencijas sistēmas ieviešanas plāns pašvaldībā

2.3. tabula: **PMP prevencijas sistēmas ieviešanas plāns.**

Prevencijas aktivitāte	Sasaiste ar citiem SN dokumentiem	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Finansējuma avots
1	2	3	4	6
① UNIVERSĀLĀ PREVENCIJA				
1. mērķis: Droša un iekļaujoša mācību vide				
1.1. Atbalstīt drošu mācību vidi, mācību iestādēs turpinot pilnveidot pasākumus sociāli emocionālo prasmju uzlabošanai un emocionālās labbūtības stiprināšanai.	SN IAK ² 1.10.1., 1.5.1., 1.4.1., 1.6.4., 11.2., 1.8.9.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Valsts budžets, pašvaldības budžets
1.2. Atbalsta speciālistu nodrošinājums izglītības iestādēs.	SN IAK 1.6.1.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Valsts budžets, pašvaldības budžets
2. mērķis: Saturīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas				
2.1. Interesu un profesionālās ievirzes izglītības, pulciņu, sporta treniņu aktivitātes, neformālās izglītības pasākumi.	SN IAK 2.1.1., 2.1.2., 2.2.1., 2.3., 8.2.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde, Bērnu un jaunatnes centrs, NVO	Valsts budžets, pašvaldības budžets
2.2. Nometnes, vasaras skolas, radošās darbnīcas.	SN IAK 2.1.2., 4.5., 2.3., 8.2., 8.3.	Bērnu un jaunatnes centrs	Izglītības pārvalde, P/a „Sociālais dienests”, Izglītības iestādes	ES fondu finansējums
3. mērķis: Vecāku izglītošana un līdzdalība izglītības procesā				
3.1. Izglītojoši pasākumi vecākiem bērnu vecumposmu izpratnei un disciplinēšanas metožu apgūšanai.	SN IAK 1.1.2., 4.5.4.	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes	ES fondu finansējums

² SN IAK – Saldus novada izglītības attīstības koncepcija 2022 - 2028

Prevencijas aktivitāte	Sasaiste ar citiem SN dokumentiem	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Finansējuma avots
1	2	3	4	6
3.2. Iniciatīvas, kas palīdz ģimenēm vadīt bērnu mācīšanos.	SN IAK 4.5.4., 1.6.1.	Izglītības iestāde/pārvalde	P/a „Sociālais dienests”	ES fondu finansējums
3.3. Pieaugušo neformālās izglītības pasākumi par bērnu audzināšanu.	SN IAK 4.5.4.	Izglītības pārvalde	P/a „Sociālais dienests”	ES fondu finansējums
3.4. Pilnveidot zināšanas par bērnu un vecāku pienākumiem, atbildību, iesaistot izglītības iestāžu vecāku padomes.	SN IAK 4.5.4.	Izglītības iestādes	Izglītības iestādes	ES fondu finansējums
4. mērķis: Pasākumi sociālekonomisko risku novēršanai				
4.1. Mērķēts atbalsts un sociālā palīdzība ģimenēm ar bērniem.		P/a „Sociālais dienests”	Izglītības iestādes	Valsts budžets, pašvaldības budžets
4.2. Uzlabot agrīnas bērnu aprūpes pakalpojumus, sadarbojoties pirmsskolas pedagogiem, atbalsta speciālistiem, ģimenes ārstiem.	SN IAK 1.8.9., 1.3.2.	Izglītības iestādes, Pašvaldība	Izglītības iestādes	Valsts budžets, pašvaldības budžets, ES fondu finansējums
5. mērķis: Sabiedrības informēšana				
5.1. PMP tematikas aktualizēšana plašsaziņas līdzekļos, labās prakses piemēru popularizēšana.	SN IAK 1.6.5., 1.6.6.	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	ES fondu finansējums
5.2. Veidot tematiski izglītojošu informāciju par tiesību normu ievērošanu un to prasību izpildi.	SN IAK 1.6.5.	Policija Bāriņtiesa	Izglītības iestādes	ES fondu finansējums
6. Starpinstitūciju sadarbība				
6.1. Veidot starpinstitūciju un starp profesionāļu atbalsta sistēmu.		Izglītības pārvalde	Policija, Bāriņtiesa, Izglītības iestādes, P/a „Sociālais dienests”, jaunatnes darbinieki	ES fondu finansējums
6.2. Pedagogu un atbalsta personāla apmācības programmās par bērnu vecumposmu īpatnībām vecāku izglītošanai un audzināšanas prasmju pilnveidei (piem., CAP, BEA) sadarbībā ar institūciju speciālistiem.		Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes	ES fondu finansējums

Prevencijas aktivitāte	Sasaiste ar citiem SN dokumentiem	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Finansējuma avots
1	2	3	4	6
6.3. Pedagogu izglītošana par pazīmēm rīcību bērnu veselības problēmu gadījumā (AST, depresija, epilepsija, atkarības vielu lietošana u.c.).				ES fondu finansējums
6.4. Veselības aprūpes pakalpojumu, diagnostikas un terapijas iespēju piedāvājuma un pieejamības paplašināšana.		Pašvaldība Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes, Ģimenes ārsti	ES fondu finansējums
6.5. PMP risku mazināšanai regulāra pedagogu, mediķu jaunatnes un sociālo darbinieku sadarbība un informācijas apmaiņa.		Izglītības pārvalde		ES fondu finansējums
6.6. PMP risku monitorings un analīze.	SN IAK 1.6.7., 1.7.1.	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes, P/a „Sociālais dienests”, Policija, Bāriņtiesa	ES fondu finansējums
2 MĒRĶTIECĪGĀ PREVENCIJA				
7. mērķis: Agrīnas preventijas pasākumi				
7.1. Atbalsta programmas un speciālisti bērnu attīstībai.	SN IAK 1.6.7., 1.6.1.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Valsts budžets, pašvaldības budžets
7.2. Aktivitātes, dažādu metožu pielietojums lasītprasmes veicināšanai.	SN IAK 1.6.7., 1.6.1., 4.8.1., 4.8.2.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	ES fondu finansējums
7.3. Atbalsta programmas bērniem ar uzvedības grūtībām.	SN IAK 1.6.7., 16.1.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde, P/a „Sociālais dienests”	Valsts budžets, pašvaldības budžets
7.4. Psihoemocionālais atbalsts.	SN IAK 1.6.7., 1.6.1., 1.8.5.	Izglītības iestādes,	Izglītības pārvalde, P/a „Sociālais dienests”	Valsts budžets, pašvaldības budžets
7.5. Atbalsts reemigrējušiem izglītojamajiem.				ES fondu finansējums, valsts budžets
8. mērķis: Mērķēts atbalsts izglītojamajiem (PMP riska grupa)				

Prevencijas aktivitāte	Sasaiste ar citiem SN dokumentiem	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Finansējuma avots
1	2	3	4	6
8.1. Konsultatīvs atbalsts/uzticības persona skolā.	SN IAK 1.6.7., 1.6.2.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	ES fondu finansējums
8.2. Individuālas un grupu konsultācijas mācību priekšmetu apgūvē.	SN IAK 1.6.7., 1.6.2., 1.6.1.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Valsts budžets, ES fondu finansējums
8.3. Skolu kā kopienu centru stiprināšana un skolu-kopienu projektu īstenošana.		Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde, jauniešu organizācijas, NVO, P/a „Sociālais dienests”, kultūras iestādes, u.c.	ES fondu finansējums
9. mērķis: Mērķtiecīga sadarbība ar PMP riska izglītojamo vecākiem				
9.1. Pārrunas ar klases audzinātāju, sociālo pedagogu u.tml.	SN IAK 9.1.1., 1.6.7.	Izglītības iestādes	P/a „Sociālais dienests”	Valsts budžets, pašvaldības budžets, ES fondu finansējums
9.2. Psihologa konsultācijas vecākiem.	SN IAK 9.1.1.	Izglītības iestādes	P/a „Sociālais dienests”	Valsts budžets, pašvaldības budžets, ES fondu finansējums
9.3. Informācija par atbalsta iespējām izglītojamajiem un to vecākiem.	SN IAK 9.1.1.	Izglītības iestādes/pārvalde	P/a „Sociālais dienests”	ES fondu finansējums
9.4. Vecāku prasmju pilnveides kursi.	SN IAK 9.1.1.	P/a „Sociālais dienests”	Izglītības pārvalde, Izglītības iestādes	ES fondu finansējums
10. mērķis: Mērķēts atbalsts pedagogiem (darbam ar PMP riska izglītojamajiem)				
10.1. Pedagogu profesionālā pilnveide un apmācības (pirmsskolas, skolas).	1.6.7., 1.7.1., 1.6.3., 1.8.5.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	ES fondu finansējums
10.2. Supervīzijas, atbalsta grupas pedagogiem, starpinstitūciju sadarbībā iesaistītajiem, atbalsta speciālistiem.	1.7.1., 1.8.5.	Izglītības pārvalde	Izglītības iestādes, P/a „Sociālais dienests”, Policija, Bāriņtiesa, jaunatnes darbinieki	ES fondu finansējums
10.3. Interesešu izglītības un sporta treneru prasmju pilnveide darbā ar PMP riska grupas izglītojamajiem.		Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	ES fondu finansējums

Prevencijas aktivitāte	Sasaiste ar citiem SN dokumentiem	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Finansējuma avots
1	2	3	4	6
11. mērķis: Preventīvs darbs ar sociālā riska ģimenēm				
11.1. Sociālā darbinieka konsultācijas.		P/a „Sociālais dienests”	Izglītības iestādes	Valsts budžets, pašvaldības budžets
11.2. Atbalsta grupas vecākiem.	SN IAK 9.1.1.	P/a „Sociālais dienests”	Izglītības iestādes	Valsts budžets, pašvaldības budžets
11.3. Agrīnas intervences pakalpojums.	SN IAK 1.6.7., 1.7.1.	P/a „Sociālais dienests”	Izglītības iestādes	Valsts budžets, pašvaldības budžets
11.4. Izglītojošas nodarbības vecāku prasmju attīstīšanai.	SN IAK 9.1.1.	P/a „Sociālais dienests”	Izglītības iestādes	ES fondu finansējums
12. mērķis: Darbs ar jaunatni				
12.1. Atbalsta programmas jauniešiem, jauniešu neformālās izglītības programmas PMP riska grupai atbalsts “jaunietis – jaunietim”	SN IAK 1.6.2.	Bērnu un jaunatnes centrs	Izglītības pārvalde, izglītības iestādes, P/a „Sociālais dienests”	ES fondu finansējums
③ PIELĀGOTĀ PREVENCIJA				
13. mērķis: Individuālas konsultācijas (augsta PMP riska izglītojamajiem)				
13.1. Konsultācijas mācību priekšmetu apgūvē.	SN IAK 4.8.1., 4.8.2.	Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	ES fondu finansējums
13.2. Grupu nodarbības (izglītojošās grupas, atbalsta grupas).	SN IAK 4.8.1., 4.8.2., 1.6.1.	P/a „Sociālais dienests”		ES fondu finansējums
13.3. Medicīnas personāla konsultācijas.				Valsts budžets, pašvaldības budžets
13.4. Konsultatīvs atbalsts – atbalsta speciālisti, uzticības persona/mentors izglītības iestādē	SN IAK 4.8.1., 4.8.2., 1.6.1., 1.4.1.	Izglītības iestādes		ES fondu finansējums
14. mērķis: Neformālās izglītības programmas (augsta PMP riska jauniešiem)				

Prevencijas aktivitāte	Sasaiste ar citiem SN dokumentiem	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Finansējuma avots
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>6</i>
14.1. Jaunatnes iniciatīvu projekti un jaunatnes darbinieka individuāls darbs ar augsta riska PMP jauniem	SN IAK 4.8.1., 4.8.2., 11.1.	Bērnu un jaunatnes centrs	P/a „Sociālais dienests”, Izglītības pārvalde	ES fondu finansējums
15. mērķis: Sociālais atbalsts Izglītojamajiem un ģimenēm				
15.1. Psihologa konsultācijas vecākiem		P/a „Sociālais dienests”	Izglītības iestādes	Valsts budžets, pašvaldības budžets
15.2. Koordinēt psihoterapijas konsultācijas ģimenēm		P/a „Sociālais dienests”, Bāriņtiesa		Valsts budžets, pašvaldības budžets
15.3. Ģimenes asistenta pakalpojums		P/a „Sociālais dienests”		Valsts budžets, pašvaldības budžets
15.4. Vecāku prasmju pilnveides kursi	SN IAK 4.8.1.	P/a „Sociālais dienests” Izglītības iestādes	Izglītības pārvalde	Valsts budžets, pašvaldības budžets, ES fondu finansējums
15.5. Sociālā darbinieka konsultācijas		P/a „Sociālais dienests”		Valsts budžets, pašvaldības budžets
15.6. Mediācija		Bāriņtiesa	P/a “Sociālais dienests”	Valsts budžets

2.4. PMP prevencijas sistēmas un aktivitāšu īstenošanas uzraudzība

PMP prevencijas sistēmas un aktivitāšu īstenošanas Rīcības programmas “Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēma un ieviešanas plāns” pamatuzdevums ir nodrošināt savlaicīgu un rezultatīvu sistēmas īstenošanu. Par sistēmas vispārēju ieviešanu un resursu piešķiršanu rīcības programmā noteikto darbību īstenošanai atbildīga ir Saldus novada pašvaldības Izglītības pārvalde sadarbībā ar Starpinstitūciju sadarbības komisiju sociālajam riskam pakļauto bērnu un jauniešu atbalstam, pamatojoties uz Saldus novada domes sēdes lēmumu 26.09.2023. Nr. 11 apstiprināto rīcības programmu “Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēmas un ieviešanas plāns Saldus novadā”.

Par sistēmas īstenošanu atbildīgās puses ir noteiktas rīcības programmā. Sistēmas ieviešanas uzraudzības pamatā ir regulārs izvērtējums par to, vai un kā tiek īstenotas rīcības programmā noteiktās aktivitātes. Saldus novada pašvaldības Izglītības pārvaldes sadarbībā ar Starpinstitūciju sadarbības komisiju sociālajam riskam pakļauto bērnu un jauniešu atbalstam uzdevums ir regulāri iegūt un apkopot informāciju no izglītības iestādēm un citām iesaistītajām pusēm un sadarbības partneriem, tādējādi organizējot izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas ieviešanu. Uzraudzības un monitoringa pasākumi ietver arī regulāru izglītojamo, vecāku un pedagogu viedokļa izziņāšanu un šie dati var tikt izmantoti sistēmas ieviešanas uzraudzībai. Saldus novada pašvaldības Izglītības pārvalde sadarbībā ar Starpinstitūciju sadarbības komisiju sociālajam riskam pakļauto bērnu un jauniešu atbalstam rīko ikgadējas sanāksmes vismaz divas reizes gadā, lai pārrunātu sistēmas ieviešanas procesu, aktualitātes un radušos problēmjautājumus:

1) Tiek sagatavots ikgadējs pārskats par sistēmas ieviešanu, kas tiek strukturēts atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un plānotajām aktivitātēm, un, ja nepieciešams, tas kalpo kā pamats rīcības programmas aktualizācijai. Ikgadējo sistēmas ieviešanas un uzraudzības pārskatu, ja tas attiecināms, pirms katra mācību gada sākuma (orientējoši augusta mēnesī) prezentē pašvaldības vadībai;

2) Līdz katra gada maija mēneša beigām tiek apkopota informācija par iepriekšējā gadā PMP plāna ietvaros sasniegtajiem rezultātiem, un informācija tiek nosūtīta izglītības iestādēm un citām iesaistītajām pusēm un sadarbības partneriem;

3) Ņemot vērā rīcības programmas aktivitātes, uzdevumus un mērķus, Saldus novada pašvaldības Izglītības pārvalde sadarbībā ar Starpinstitūciju sadarbības komisiju sociālajam riskam pakļauto bērnu un jauniešu atbalstam rīko ikgadēju sanākumi oktobra mēnesī, lai Saldus novada pašvaldības grāmatvedībai iesniegtu priekšlikumus par nākamā gada budžetu, paredzot tajā iekļaujamās PMP aktivitātes un pārrunājot investīciju iespējas.

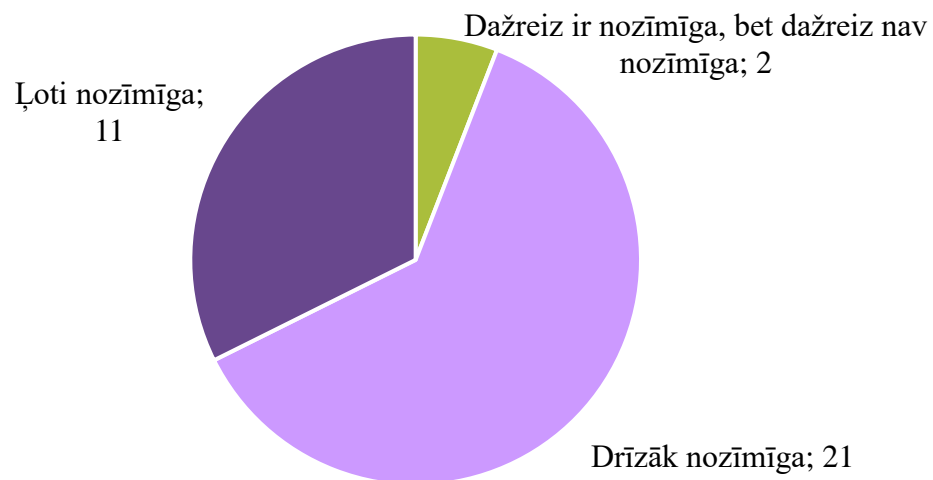
4) PMP prevencijas sistēma ir papildināma atbilstoši ES, valsts un reģionāla mēroga aktualitātēm izglītības politikā, cita starpā, ņemot vērā informāciju par nākamajā plānošanas periodā pieejamajiem ES u.c. finanšu resursiem.

PMP riska tendenču un PMP prevencijas darba rezultātu novērtēšana ir plānota tad, kad valstiski beidzot būs pabeigta un ieviesta Izglītības kvalitātes monitoringa sistēma.

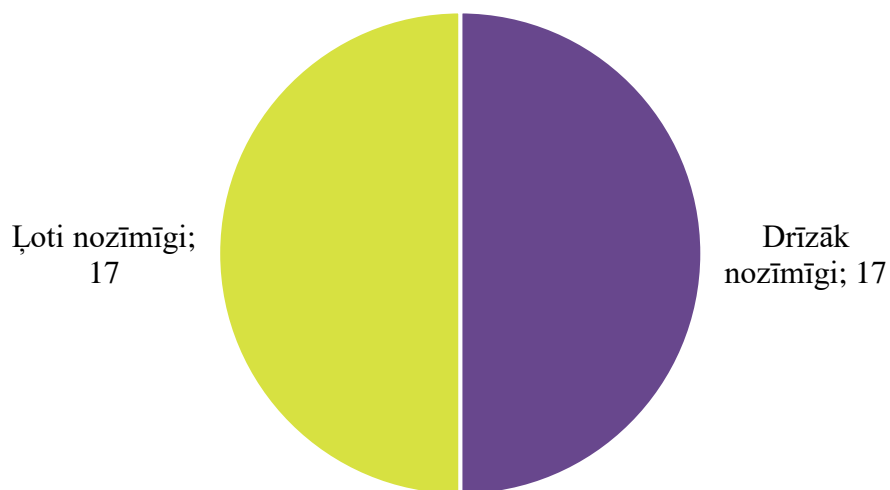
PIELIKUMS

Priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska jauniešu iesaiste jaunatnes iniciatīvu projektos								
N.p.k.	Gads	Novads	Biedrība	Projekta nosaukums	Faktiskais dalībnieku skaits	PMP riska jauniešu skaits	Sadarbības partneri	Piezīmes
1.	2018.	Saldus novads	Biedrība "Latvijas Mazpulki"	"Ogo, sporto un krāso stilīgi!"	46	12	Jaunlutriņu psk.	
2.			Biedrība "Mantinieki"	"Motivātors"	58	16	Zirņu psk.	
3.			KBI Biznesa HUB	"Alternatīvā skola "HIB" (Hobijs ir Bizness)"	0	0		0 Pārtraukts pirms termiņa
4.			Biedrība VK Saldus	"Sports kā jauniešu motivātors izglītīties"	28	5	Saldus vsk.	
5.			Biedrība "Saldus jauniešu balss"	"7 pret 1 savā labā"	106	26	Saldus BJC, Šķūnis	
6.			Jauno programmētāju atbalsta biedrība	"LEGO robotikas un tehniskās jaunrades nometne bērnu un jauniešu digitālo un sociālo prasmju pilnveidei"	30	6	Druvas vsk.	
7.			Ģimeņu biedrība "Ligzda"	"Gribi, vari, dari!"	71	39	Saldus tehnikums	
8.	2019.	Saldus novads	Jauno programmētāju atbalsta biedrība	"Labrīt, robotika! - turpinājums seko"	49	9	Druvas vsk.	
9.			Biedrība "Latvijas Mazpulki"	"Esiet kā vīri!"	28	12	Jaunlutriņu psk., Lutriņu psk.	
10.			Biedrība "Pilādžoga"	"Iedvesmojies, radi, dari!"	24	8	Saldus vsk.	
11.			Biedrība "Mūsu ligzda"	"Ja Ezerē grib - tad var!"	60	18	Ezeres psk.	
12.			Biedrība "Mantinieki"	"Pats savas laimes kalējs"	42	27	Kalnšētas psk.	
13.		Brocēnu novads	Biedrība "Pēdas"	"Informēts un iesaistīts"	48	20	Brocēnu JC Kopā	
14.			Biedrība "Brocēnu vidusskolas skolēnu parlaments"	"Kas meklē, tas atrod!"	30	4	Brocēnu vsk.	
15.			Biedrība "Latvijas Mazpulki"	"Soli pa solim"	50	29	Remtes psk., Gaiķu psk., Brocēnu vsk.	
16.	2020.	Saldus novads	Biedrība "Saldus jauniešu balss"	"Plāns X"	55	25	JIC Šķūnis	
17.			Biedrība "Saldus sadraudzīgā biedrība"	"Ja tici, tad viss iespējams!"	31	31	Cieceres psk.	
18.			Biedrība "Wirsaitis"	"Pa vēstures un dabas takām"	20	11	Lutriņu psk.	
19.			Biedrība "Mūsu ligzda"	"Uzdrīksties. Dari. Sasniedz."	54	15	Ezeres psk.	
20.			Biedrība "Pilādžoga"	"Esi piederīgs un aktīvs"	49	14	Saldus vsk.	
21.			Kuldīgas jauniešu biedrība "Kaktuss"	"Uzrāviens Saldus"	19	9	Kalnu vsk.	
22.		Brocēnu novads	Biedrība "Brocēnu vidusskolas skolēnu parlaments"	"Domā, radi, dari!"	35	9	Brocēnu vsk.	
23.			Kuldīgas jauniešu biedrība "Kaktuss"	"Uzrāviens Brocēni"	19	8	Blīdenes psk.	
24.			Biedrība "Latvijas Mazpulki"	"Profesiju trenāžieris"	28	17	Brocēnu vsk., Remtes psk.	
25.	2021.	Saldus novads	Biedrība "Saldus sadraudzīgā biedrība"	"Atrodī sevi!"	44	44	Cieceres psk.	
26.			Biedrība "SaPa 1904"	"Protu, varu, daru!"	218	51	Saldus psk.	
27.			Drošas dzīves vides attīstības biedrība "Oāze"	"Savējie starp savējiem"	261	62	Druvas vsk.	
28.		Brocēnu novads	Biedrība "Gaiķu varavīksne"	"Es varu!"	17	9	Gaiķu psk.	
29.	2022.	Saldus novads	Biedrība "Saldus sadraudzīgā biedrība"	"Interesanti, kā tur ir?"	32	32	Cieceres psk.	Īstenošanā
30.			Biedrība "Gaiķu varavīksne"	"Gribēt, zināt, darīt!"	14	6	Gaiķu psk.	Īstenošanā
Kopā dalībnieki					1566	574		

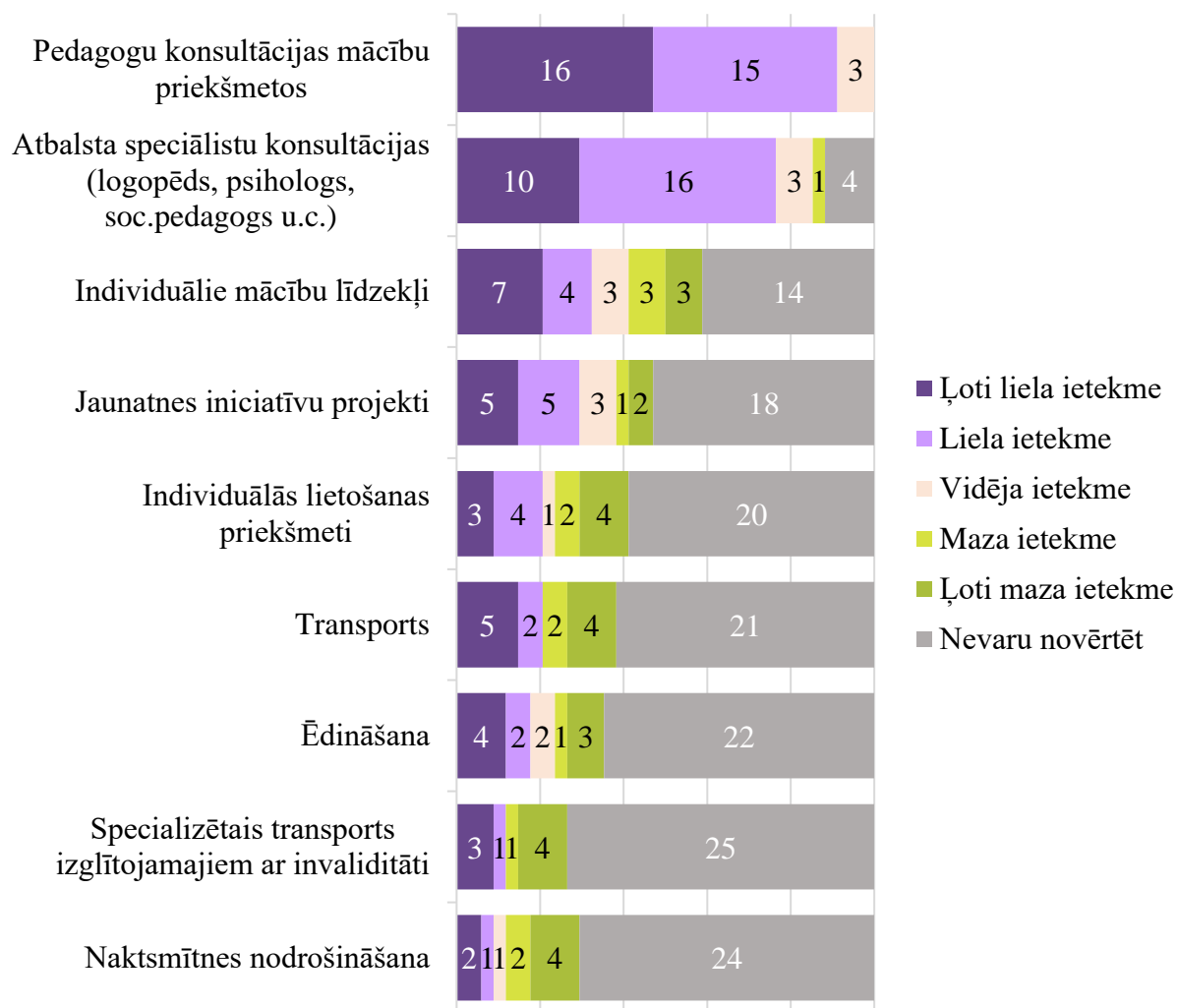
1. attēls. Lūdzu, novērtējiet, cik nozīmīga ir PMP problemātika Jūsu izglītības iestādē izglītojamo vidū.

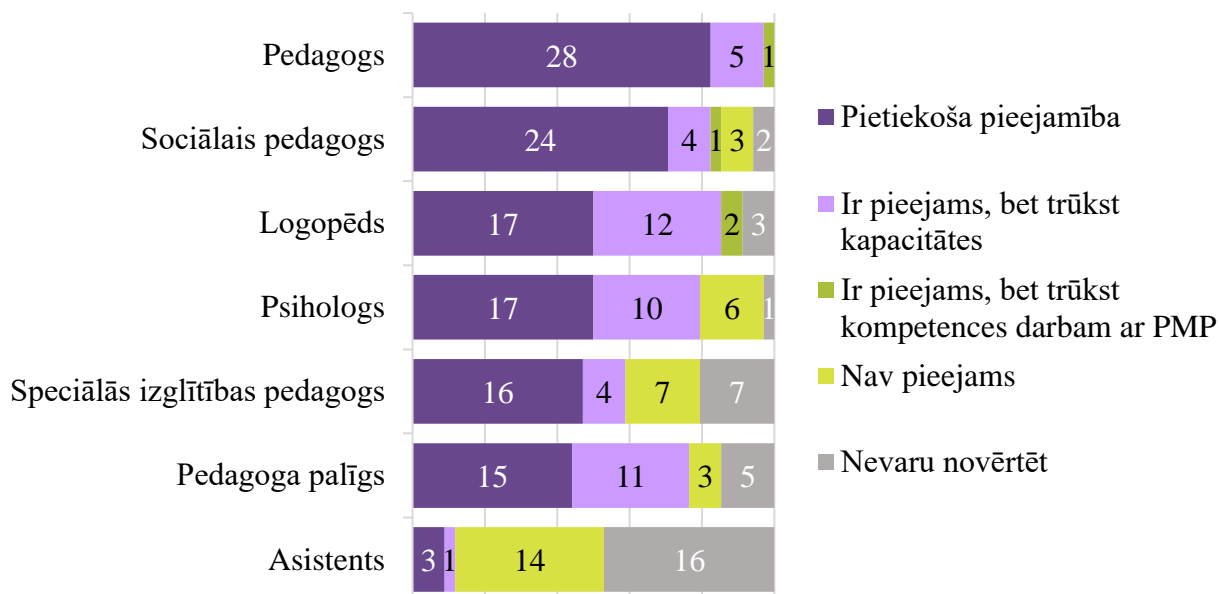
2. attēls. Lūdzu, novērtējiet, cik nozīmīgi kopumā ir projekta "Pumpurs" atbalstītie pasākumi Jūsu izglītības iestādē PMP risku mazināšanā?

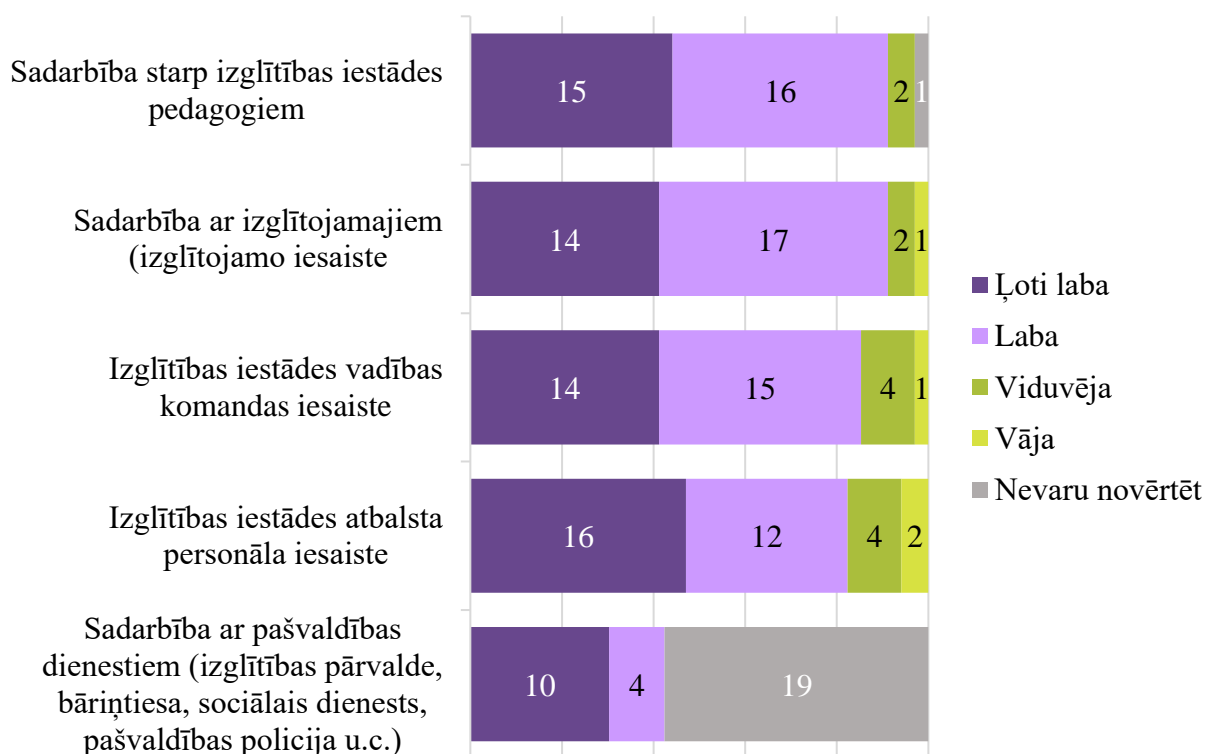
3. attēls. Lūdzu, novērtējiet projekta “Pumpurs” individuālā atbalsta pasākumu ietekmi uz PMP risku mazināšanu.

4. attēls. Lūdzu, novērtējiet pieejamo cilvēkresursu kapacitāti un kompetences projekta “Pumpurs” atbalsta pasākumu īstenošanai Jūsu izglītības iestādē.

5. attēls. Lūdzu, norādiet, kā vērtējat sadarbību projekta “Pumpurs” īstenošanas laikā starp dažādām iesaistītajām pusēm.

Kas Jūsu izglītības iestādē būtu jāuzlabo, lai iesaistītās puses varētu pilnvērtīgi sadarboties PMP prevencijas darbā pēc projekta “Pumpurs” noslēguma?

JĀTURPINA NODROŠINĀT INDIVIDUĀLU ATBALSTU

- *Vairāk šo nodarbību.*
- *Vairāk papildus nodarbību (laiku.)*
- *Jāturpina iesāktais darbs.*

JĀRISINA CILVĒKRESURSU PIEEJAMĪBAS UN NOSLODZES JAUTĀJUMI

- *Pietrūkst skolotāju, kuri varētu darboties projektā.*
- *Iesaistīt skolotāju palīgus.*
- *Nepieciešams psihologa atbalsts izglītojamajiem.*
- *Daudz lielāka psihologa pieejamība.*
- *Būtu jāuzlabo atbalsta personāls.*
- *Jāatrod iespēja laika un kapacitātes ziņā, finansējot iesaistīto pedagogu un atbalsta personāla darbu.*
- *Jāpieņem darbā pedagogi, jo esošajiem liela slodze.*
- *Jāplāno finansējums to pedagogu finansēšanai, kuri individuāli strādā ar skolēnu.*

JĀVEICINA IZPRATNE PAR PMP UN SAVLAICĪGS RISKU MONITORINGS

- *Izpratne par nepieciešamību.*
- *Jāapzina savlaicīgi skolēni, kuriem ir problēmas.*
- *Jāturpina apzināt izglītojamos, kuriem ir nepieciešams atbalsts.*
- *Jāturpina organizēt atbalsta komandas iknedēļas sanāksmes, kas palīdz diagnosticēt problēmsituāciju savlaicīgi.*

JĀUZLABO VECĀKU LĪDZDALĪBA

- *Jāpanāk lielāka vecāku iesaiste sava bērna situācijas analizēšanā, risinājuma iespēju meklēšanā.*
- *Sadarbība pedagogam ar skolēnu ir ļoti laba, vecaki vairāk varētu interesēties par savu skolēnu pie pedagoga.*

JĀUZLABO SADARBĪBA AR VECĀKIEM

- *Arvien pilnveidosim sadarbības iespējas ar vecākiem.*
- *Regulāra, strukturēta sadarbība ar vecākiem.*
- *Sadarbība ar vecākiem*

JĀUZLABO SAVSTARPĒJĀ SADARBĪBA

- *Jāuzlabo komunikācija ar visām iesaistītajām pusēm.*
- *Trīspusējas sarunas: administrācija un atbalsta personāls, skolēns un vecāki, skolotāji.*
- *Sadarbība.*

Kas Jūsu pārstāvētajā pašvaldībā būtu jāuzlabo, lai iesaistītās puses varētu pilnvērtīgi sadarboties PMP prevencijas darbā pēc projekta “Pumpurs” noslēguma?

JĀTURPINA NODROŠINĀT INDIVIDUĀLU ATBALSTU

- *Izglītojamajiem ar PMP risku nodrošināt psihologa konsultācijas, skolotāja palīga atbalstu ikdienā.*

NEPIECIEŠAMS ATBALSTS PEDAGOGIEM

- *Vairāk informācijas, kursus.*
- *Metodiskais darbs, tā nodarbības.*

NEPIECIEŠAMS PAPILDU FINANSĒJUMS

- *Rast finansējumu, lai varētu labi iesāktu praksi turpināt.*
- *Nepieciešams finansējums, lai turpinātos šāda veida nodarbības/konsultācijas.*
- *Vairāk piešķirtu finansējumu šim projektam.*
- *apmaksā*

JĀUZLABO VECĀKU LĪDZDALĪBA

- *Jāieinteresē vecāki.*

JĀUZLABO SAVSTARPĒJĀ SADARBĪBA

- *Vēl ciešāka sadarbība starp atbildīgajām institūcijām.*
- *Iesaistīt kontrolējošās iestādes, sadarboties ar skolām.*
- *Problēmu gadījumā, kad, piemēram, skolēns neapmeklē nodarbības, iesaistīt atbildīgos dienestus.*
- *Savstarpēja sadarbība.*
- *Jāturpina sadarbība starp dažādām novada mācību iestādēm.*
- *Skaidras vadlīnijas.*
- *Jāprecizē vienotas rīcības shēma.*